

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „МАКЕДОНСКА НАРОДНА КНИЖЕВНОСТ“ – РЕЦЕНЗИРАНА
СКРИПТА ОД ДОЦ. Д-Р АНА ВИТАНОВА-РИНГАЧЕВА,
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр. 1902-110/16 од 250. редовна седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет, одржана на 22.6.2022 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р **Нина Анастасова-Шкрињариќ**, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје,
- д-р **Ермис Лафазановски**, научен советник/редовен професор во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ - Скопје, придружна членка на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис **„МАКЕДОНСКА НАРОДНА КНИЖЕВНОСТ“ – РЕЦЕНЗИРАНА СКРИПТА** од доц. д-р **Ана Витанова-Рингачева**, наменет за студентите на прв циклус студии на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот од доц. д-р Ана Витанова-Рингачева со наслов „Македонска народна книжевност“ – рецензирана скрипта, понуден како наставен прирачник за објавување во електронска форма на веб-страницата на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип се однесува на предметот Македонска народна книжевност, кој студентите на Катедрата за македонски јазик и книжевност го слушаат како задолжителен предмет во првиот семестар, со неделен фонд на часови 2+2+1. Понудениот ракопис од доц. д-р Ана Витанова-Рингачева целосно е во согласност со Предметната програма по предметот Македонска народна книжевност, според која е структурирана наставната материја во овој ракопис. Рецензираната скрипта „Македонска народна книжевност“ од доц. д-р Ана Витанова-Рингачева содржи 150 страници, А4 формат, распределени во поглавја и потпоглавја во кои се елаборираат теми за природата и спецификите на македонското народно творештво. Содржината во скриптата е изложена и елаборирана во три поглавја.

Првото поглавје насловено *Основни согледби – структура, класификација и карактеристики* ги содржи основните насоки за разгледување на фолклорот како феномен, неговото значење во развојот на цивилизацијата и неговиот континуитет во времето. Народната книжевност како интегрален дел на фолклорот има свои особености по кои се разликува од уметничката литература. Во овој дел од ракописот детално се објаснети посочените карактеристики, на начин разбирлив и близок до студентите. Во однос на жанровските поделби и особености на народното творештво, во овој дел се приложени потпоглавјата: *1. Македонска народна поезија, 2. Македонска народна проза и 3. Кратките народни жанрови*. Секој вид се разгранува во подвидови кои, преку примери и референци од најголемите истражувачи на македонскиот фолклор, детално се анализираат и објаснуваат. Авторката направила поедноставување и предочување на најзначајните карактеристики за секој жанр одделно. Очигледно, целта на ваквиот потфат е доближување на материјата до студентите и отворање можност за нејзино полесно совладување. Вториот дел насловен *Собирачите и фолклорот* е дел посветен на собирачите на македонското народно творештво, без чиј труд македонската фолклористика немаше да се реализира како една од најзначајните научни дисциплини. Авторката прави панорамски пресек на

најзначајните македонски, но и странски собирачи на македонското народно творештво, со посебен осврт кон современите собирачи. Со тоа студентите стекнуваат реална слика за влогот на собирачите како најцврстата алка на поврзување меѓу фолклорот и научните истражувања за него. Третиот дел насловен *Апликации* претставува посебна целина во која од научен аспект, со прецизна аналитичко-синтетичка експертиза, се елаборираат теми од фундаментално значење за македонската фолклористика. Авторката, преку научноистражувачкиот метод, прави детални анализи на мотиви и ликови застапени во фолклористички единици од струмичкиот регион и преку нив ја потенцира универзалноста на народната мисла. Книжевно-теоретскиот истражувачки пристап поткрепен со оригинален апликативен материјал (фолклористички и етнографски единици) им предочува на студентите едно длабинско промислување на фолклорот, кој е во најнепосредна врска со останатите научни дисциплини: антропологија, историја на религиите, психоанализа, културологија, компаративна митологија и сл. Тука се поместени четири текста: 1. *Сказната – меѓу книжевноста и животот*; 2. *„Смртта како кума“ – архаичен мотив во една волшебна приказна*; 3. *Арапот – архетип или споделена вредност во културната меморија на балканските народи* и 4. *Оставнината на Марко Цепенков низ призмата на шаманистичкиот модел (врз примери на сказни, верувања, преданија, легенди и песни)*.

На крајот, покрај биографијата на доц. д-р Ана Витанова-Рингачева, приложена е и богата библиографија на референци (кирилични, латинични и електронски извори), коишто авторката ги консултира при изработка на ракописот „Македонска народна книжевност“ – рецензирана скрипта.

Трудот е напишан на стандарден македонски јазик со користење на кирилско писмо и е во согласност со основните методолошки барања за изработка на учебно помагало.

ЗАКЛУЧОК

Трудот на доц. д-р Ана Витанова-Рингачева со наслов „Македонска народна книжевност“, понуден за објавување како рецензирана скрипта, претставува сериозен труд во кој се детектирани, анализирани и синтетизирани најсуштинските места во македонската народна книжевност. Авторката прави прецизна елаборација на најновите теориско-методолошки аспекти во приодот кон фолклорот воопшто и кон народната книжевност како негов интегрален дел. Со ваквиот пристап, на студентите во целост им се олеснува приодот кон теоретско-апликативниот материјал од предметот Македонска народна книжевност, кој во суштина е обемен и доста обременет. Апликативниот пристап на одбрани теми и сегменти од богатата фолклорна граѓа им предочува на студентите еден од можните начини за анализа на фолклористичкиот и етнографски материјал. Овој наставен прирачник претставува солидно помагало за стекнување со неопходните сознанија од теорија и историја на фолклорот, како и воочување на особеностите и значењето на македонското фолклорно богатство. Врз основа на наведените и образложени факти за содржината на скриптата со наслов „Македонска народна книжевност“, Рецензентската комисија заклучува дека овој труд на доц. д-р Ана Витанова-Рингачева во целост ги исполнува основните критериуми за објавување. Затоа, како членови на Рецензентската комисија, со задоволство им предлагаме на членовите на **Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет во Штип да го прифатат овој труд за објавување во е-библиотеката на веб-страницата на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип како рецензирана скрипта по предметот Македонска народна книжевност.**

Рецензенти

Д-р **Нина Анастасова-Шкрињариќ**, редовен професор, с.р.

Д-р **Ермис Лафазановски**, научен советник/редовен професор, с.р.